

Изучаем кабардинский язык

**Занятие
№89**

Псалъэжъхэр зыдогъащ1э.

Фащэм я нэхъ дахэр нэмысщ.

Нэмыс зи1эм, насып и1эщ.

Гупсыси псалъэ, зыплъыхьы т1ыс.

Нэхъыжъыр гъэлъап1и, уи щхьэр лъап1э
хъунщ.

Нэхъыжъ к1элъыджэркъым – к1элъок1уэ.

Фыкъеджэ, урысыбзэк1э зэвдзэк1.

«Фащэм я нэхъ дахэр нэмысщ», – же1э куэдрэ си адэшхуэм.

«Нэмыс зи1эм, насып и1эщ», – къызже1э куэдрэ си анэм.

«Гупсыси псалъэ, зыплтыхьы т1ыс, щ1алэ» – жи1ащ л1ыжьем.

Хъыджэбз зыгъэт1ысам нанэ жри1ащ: «Упсэу, си хъыджэбз! Нэхъыжьи гъэлтап1и, уи щхьэр лъап1э хъунщ».

«Нэхъыжьи к1элъыджэркъым – к1элъок1уэ» - жа1эу зэхэпха, си къуэш?

Диалог

Анэр: Хэту п1эрэ бжэм **къытеу1уэр?** К1уэи плъэт, Лизэ.

Лизэ: О! Хьэщ1э ди1эщ, фыкъеблагъэ.

Хьэсэн: Ф1ык1э диблагъэ.

Маринэ: Фи благъэ куэд ухъу, Лизэ.

Анэр: Хэт ахэр, си хьыджэбз?

Лизэ: Си ныбжьэгъухэрщ, мамэ. Фыкъыщ1ыхъэ.

Анэр: Фыкъеблагъэ, т1асэ.

Маринэ: Дауэ ущыт, Фат1имэт?

Анэр: Упсэу, си хьыджэбз ц1ык1у, сыузыншэщ.

Хьэсэн: Дауэ ущыт, Фат1имэт? Ди гуапэщ узэрытлъэгъуар!

Анэр: Упсэу, щ1алэ. Нэхъыжьыр гъэляп1и, уи щхъэр лъап1э хъунщ, – же1э адыгэм. Си гуапэ хъуащ жып1ар. Фынак1уэ залымк1э.

Лизэ: Си пэшымк1э сшэнщ, мамэ. Хьэсэн си компьютерым схуеплъынущ.

Анэр: Фызэрыф1эф1щ, т1асэ.

Маринэ: Уи компьютерыр куэд щ1а зэрымылажьэрэ, Лизэ?

Лизэ: Махуит1 хьуауэ лажьэркъым. Фыт1ыс, щхьэ фыщыт?

Хьэсэн: Сэ компьютерым сыбгъэдэт1ысхьэнщ.

Маринэ: Дэ диванымк1э дыт1ысынщ.

Лизэ: Хьэуэ, сэ сыт1ысынукъым. Мамэ хьыршын егъажьэ.

Хьэсэн: Уо! **Гъуэзэджэщ!** Дэ ф1ы дыдэу долъагъу адыгэ дэлэныр. Пэжкъэ, Маринэ?

Маринэ: Пэж дыдэщ. Хэт дэлэн ф1ыуэ зымылъагъур?

Лизэ: Иджыпсту шей фхуэсщ1ынщ, хьыршыным фыдефэну. Къалмыкъ шей фефэн?

Хьэсэн: Ауэ сытми дефэн!

Маринэ: Фат1имэт и хьыршыныр 1эф1 дыдэщ.

Лизэ: Мамэ сытым дежи 1эф1 дыдэу мэпщаф1э. Сок1уэ сэ.

Хьэсэн: Компьютерым лажьэшхуи и1этэкъым. **Сщ1ыжащ.**

Маринэ: Афэрым, Хьэсэн! Лизэ гуф1энщ.

Псалъэщ1эхэм долэжъ.

теу1уэн

неперех. стучать, хлопать,
ударять кого-л. по чему-л.; 1
тип

*бжэм теу1уэн, бжэм теу1уар, дамэм теу1уэн,
дамэм теу1уар; бжэм теу1уэ!*

Бжэм зыгуэр къытеу1уащ.

Сэ сабийм и бгъэм сытеу1уащ.

еплъын - хуеплъын

Префикс ху-/хуэ в большинстве случаев показывает, в чью пользу, ради кого совершается действие. Например:
сыпхуоджэ – читаю для тебя,
сыпхуопль – смотрю для тебя.

*Си шыпхъум и сочиненэр хуэстхащ.
Уи анэшхуэм тыкуэным ухуэк1уащ.
Андрей Мухъэмэд и компьютерым
хуеплъащ. Си къуэшым и письмом
мамэ сыкъыхуеджащ. Ди ныбжьэгъум
телефон къыхуэтцэхуащ.*

щ1ыжын

перех. исправлять,
исправить, чинить,
починить, ремонтировать,
отремонтировать *что-л · 4*

Сэ етур, телевизорыр ...
Уэ етур, телевизорыр ...
Абы етур, телевизорыр ...
Дэ етур, телевизорыр ...
Фэ етур, телевизорыр ....
Абыхэм етур, телевизорыр ...

сощ1ыж
уощ1ыж
ещ1ыж
дощ1ыж
фощ1ыж
ящ1ыж

Фыпсэу!

Узыншэу фыщыт!